

หลักการดำเนินธุรกิจการขนส่งสินค้าทางอากาศ

การขนส่งสินค้าทางอากาศ

การขนส่งสินค้าโดยทางอากาศเป็นการขนส่งที่กำลังได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย ดังจะเห็นได้จากสินค้าที่ขนส่งทางอากาศมีมากมายหลายประเภท อุตสาหกรรมการบินก็ได้ให้ความสนใจต่อการขนส่งสินค้าทางอากาศมากขึ้น ประเทศต่างๆ มีการพัฒนาสนามบินพาณิชย์ให้ทันสมัย และเพียงพอับความต้องการ บริษัทสร้างเครื่องบินมีการสร้างเครื่องบินซึ่งมีขนาดใหญ่ และสมรรถภาพในการบินสูง สามารถบรรจุสินค้าและบรรทุกผู้โดยสารได้มากขึ้น มีเครื่องมือในการขนส่งอันทันสมัย ครบครัน นอกจากนี้ยังมีการขยายและปรับปรุงบริเวณคลัง สินค้าที่ท่าอากาศยานให้กว้างขวางทันสมัย เพื่อให้การขนส่ง สินค้าดำเนินไปอย่างสะดวกและรวดเร็วจากผู้ส่งที่เมืองต้นทางไปยังเมืองผู้รับปลายทาง

บทบาทของการขนส่งทางอากาศกับการค้าระหว่างประเทศ

คุณลักษณะที่สำคัญของการขนส่งทางอากาศ คือ

1. ความรวดเร็ว การขนส่งทางอากาศนับว่ามีความรวดเร็วที่สุด
2. ความแน่นอน มีตารางการบินที่แน่นอน สม่าเสมอและตรงต่อเวลา

จากคุณลักษณะดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อผู้ส่งสินค้าออกโดยตรง กล่าวคือ

- ช่วยให้การติดต่อค้าขายระหว่างประเทศดำเนินไปอย่างรวดเร็ว
- ผู้ส่งออกสามารถลดค่าใช้จ่ายอื่นๆ เช่นการสร้างโกดังเพื่อเก็บสินค้าที่จะส่งออกและค่าयरักษาการ เนื่องจาก สินค้าที่ผลิตแล้วสามารถทำการสำรองที่เพื่อจัดส่งออกไปได้ตามเวลาที่ต้องการ
- ช่วยให้สินค้าแบบหรือรุ่นใหม่ โดยเฉพาะสินค้าประเภทแฟชั่นส่งไปถึงตลาดในที่ต่าง ๆ ทั่วโลกได้พร้อมกัน
- การบรรจุหีบห่อสำหรับสินค้าทั่วไปที่ส่งทางอากาศมักเป็นแบบง่ายๆ ช่วยทำให้ประหยัดวัสดุและค่าขนส่ง
- ผู้ส่งออกไม่ต้องพะวงถึงปัญหาหลักขโมย หรืออุบัติเหตุระหว่างขนส่ง เพราะการขนส่งสินค้าจากต้นทางไปถึงปลายทางใช้ระยะเวลาสั้น อีกทั้งยังสามารถทำการควบคุมติดตามสินค้าที่ส่งออก
- ถ้าความนิยมในตลาดต่างประเทศเปลี่ยนแปลงไป ผู้ส่งออกสามารถปรับตัวให้ทันต่อสถานการณ์ของตลาดได้ทันทีโดยเฉพาะตลาดที่มีการแข่งขันมาก การคาดหมายล่วงหน้าและการ

ปรับปรุงสินค้าของตนให้เหมาะสมกับความนิยมของตลาดอยู่เสมอ ย่อมมีความสำคัญมากในสภาวะของตลาดปัจจุบัน

- การขนส่งสินค้าทางอากาศสามารถดำเนินการด้านเอกสารได้อย่างรวดเร็ว ในการขนถ่ายสินค้าจากเมืองหนึ่งไปยังอีกเมืองหนึ่ง

กรณีใดควรใช้การขนส่งทางอากาศ

การตัดสินใจเลือกประเภทการขนส่งมักจะขึ้นอยู่กับปัจจัยต่อไปนี้

1. ลักษณะของสินค้า

- เสื่อมสภาพได้ง่าย (เช่น ผักสด ผลไม้สด ดอกไม้)
- สมัยนิยม (เช่น แฟชั่นเสื้อผ้าสำเร็จรูป)
- เร่งด่วน
- มูลค่าสูง (เช่น ทองคำ ธนบัตร)

2. ลักษณะของความต้องการ

- อยู่ในระหว่างภาวะฉุกเฉิน (เช่น อารุสงคราม ยารักษาโรค)
- กำลังทดลองตลาด
- เป็นฤดูกาล (เช่น ผลไม้)

3. ลักษณะของตลาด เช่นในประเทศที่ไม่มีทางออกสู่ทะเล การขนส่งด้วยวิธีอื่นอาจไม่ทันต่อเหตุการณ์

สินค้าที่เหมาะสมกับการขนส่งทางอากาศ

สินค้าเกือบทุกประเภทสามารถขนส่งทางอากาศได้ ถ้าเป็นการขนส่งตามกฎข้อบังคับของการรับสินค้าของสายการบิน อย่างไรก็ตามยังมีสินค้าอีกหลายประเภทที่โดยลักษณะของสินค้าไม่เหมาะสมต่อการขนส่งทางอากาศ อาทิ เช่น น้ำมันดิบ ไม้ซุง เป็นต้น

สินค้าที่ส่งทางอากาศประมาณร้อยละ 90 เป็นสินค้าที่ไม่อยู่ในข่ายของสินค้าประเภทอันตราย สินค้าเหล่านั้น ได้แก่ อาหารทะเล สัตว์มีชีวิต พืชผลสด ของมีค่า สินค้าอุตสาหกรรมต่างๆ เช่น โทรศัพท์ รถยนต์ เสื้อผ้า กล้องถ่ายรูป เครื่องเสียง เครื่องจักร เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ และของที่ใช้สำหรับภายในสายการบินเอง ถูกลงมือทางการทูต เป็นต้น

AIRWAY BILL ใบตราส่งใบกำกับสินค้า

เป็นเอกสารกำกับสินค้า โดยมีหลักฐานในการขนส่งสินค้าที่เพิ่มขึ้นในลักษณะของสัญญาการขนส่งสินค้าระหว่างผู้ส่งออกกับผู้ทำการขนส่งโดยมีผู้รับสินค้าเป็นบุคคลที่สามที่ทำให้สัญญาการขนส่งนี้สมบูรณ์ สัญญานี้จะครอบคลุมตั้งแต่จุดรับมอบสินค้า ณ สนามบินต้นทางจนถึงจุดส่งมอบสินค้าปลายทางของสินค้าทุกประเภท

ค่าธรรมเนียม

ค่าธรรมเนียม คือ ค่าขนส่งสินค้าที่ผู้ส่งหรือผู้รับสินค้าจะต้องชำระก่อนที่จะส่งสินค้า อัตราค่าธรรมเนียมขนส่งสินค้าทางอากาศแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. MINIMUM CHARGE อัตราขั้นต่ำ หมายถึง ถ้าผลลัพธ์ของค่าธรรมเนียมต่ำกว่าอัตราขั้นต่ำ ต้องใช้อัตราขั้นต่ำในการคิดค่าธรรมเนียม
2. GENERAL CARGO RATES อัตราค่าธรรมเนียมสินค้าทั่วไป แบ่งเป็น 2 ประเภท
 - 2.1 อัตราปกติ NORMAL RATES เป็นอัตราค่าธรรมเนียมของสินค้าที่มีน้ำหนักต่ำกว่า 45 กก. แต่ค่าธรรมเนียมสูงกว่าอัตราขั้นต่ำ
 - 2.2 อัตราตามจำนวนน้ำหนัก QUANTITY RATES เป็นอัตราค่าธรรมเนียมสำหรับสินค้าที่มีน้ำหนักสูงกว่า 45 กก. ขึ้นไปตามจำนวนน้ำหนัก Q45, Q100, Q250

ตัวอย่าง อัตราค่าธรรมเนียมสินค้าทั่วไป กรุงเทพฯ-ฮ่องกง

อัตราขั้นต่ำ	600 บาท
อัตราปกติ	44 บาท ต่อ กก.
อัตราต่อน้ำหนัก	32 บาท ต่อ กก.

3. CLASS RATE อัตราค่าธรรมเนียมสำหรับสินค้าบางประเภท ที่กำหนดไว้สำหรับสินค้าบางประเภท ซึ่งอาจจะถูกกว่าหรือแพงกว่า อัตราค่าธรรมเนียมสำหรับสินค้าทั่วไป แล้วแต่ข้อตกลงของสมาคมการบินระหว่างประเทศ และรัฐบาลของสายการบิน อัตราค่าธรรมเนียมประเภทนี้จะกำหนดให้เพิ่มหรือลดเป็นอัตราร้อยละเท่าใดของอัตราปกติ เช่น สัตว์มีชีวิต ของมีค่า สิ่งพิมพ์ กระเป๋าเดินทางที่ผู้โดยสารส่งแบบสินค้า ศพมนุษย์ เป็นต้น

ตัวอย่าง อัตราค่าระวางสำหรับสินค้าบางประเภท กรุงเทพฯ-ฮ่องกง

สัตว์มีชีวิต/ลิง	45 บาท ต่อ กก.
ของมีค่า ทองคำ	88 บาท ต่อ กก.
สิ่งพิมพ์	22.50 บาท ต่อ กก.

4. SPECIFIC COMMODITY RATE อัตราค่าระวางสำหรับสินค้าที่กำหนดเป็นพิเศษ เป็นอัตราค่าระวางที่กำหนดเป็นพิเศษสำหรับสินค้าที่มีการส่งออกเป็นประจำครั้งละมากๆ ทั้งนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมการส่งออกของประเทศอัตราค่าระวางประเภทนี้จะกำหนดเป็นหมวดหมู่มีหมายเลขกำกับประเภทของสินค้า จำนวนน้ำหนักขั้นต่ำของการส่งออกแต่ละครั้ง ซึ่งจะถูกลงกว่าอัตราค่าระวางประเภทอื่นเท่าใดนั้นจะต้องขึ้นอยู่กับข้อตกลงระหว่างรัฐบาลของสายการบินของประเทศที่เกี่ยวข้อง และสมาคมการบินระหว่างประเทศ (IATA)

ตัวอย่าง อัตราค่าระวางสำหรับสินค้าที่มีการกำหนดเป็นพิเศษ กรุงเทพฯ-ฮ่องกง

ประเภทสินค้า	น.น. ขั้นต่ำ	อัตราค่าระวาง
อาหาร 0006	250	15 บาท ต่อ กก.
ทุเรียน ลำไย 0028	100	13 บาท ต่อ กก.
ดอกกล้วยไม้ 1428	45	21 บาท ต่อ กก.
สินค้าหัตถกรรม 3150	500	19 บาท ต่อ กก.

การคำนวณค่าระวาง

การคำนวณค่าระวางบรรทุกเป็นไปได้ 2 ลักษณะ

1. คิดจากน้ำหนักรวมที่ชั่งได้ (GROSS WEIGHT)
2. คิดจากน้ำหนักปริมาตร (VOLUME WEIGHT)

สูตรการคิดค่าระวาง

อัตราค่าระวาง x น้ำหนักสินค้า (ที่ได้จากการเปรียบเทียบ) การคิดค่าระวางต้องนำผลการคำนวณน้ำหนักทั้งสองมาเปรียบเทียบกัน แล้วนำน้ำหนักที่ได้จากการเปรียบเทียบสูงสุด มาคูณกับ อัตราค่าระวาง

ตัวอย่าง การคิดค่าธรรมเนียม (AIR FREIGHT CALCULATION)

สูตรการคำนวณค่าธรรมเนียมขนส่งทางอากาศ

อัตราค่าธรรมเนียม x น้ำหนักสินค้า

วิธีคำนวณน้ำหนักรวมที่ชั่งได้ (GROSS WEIGHT)

มีสินค้าอยู่ 5 กล่อง ขนาดกล่องละ 100 x 80 X90 ซม. น้ำหนักรวมที่ชั่งได้

(Gross Weight) **460 กก.** น้ำหนักที่จะใช้คิดค่าธรรมเนียมเป็นเท่าใด?

$$460 \times 20 = 9,200$$

ถ้าต้องการส่งสินค้าทั้งหมดนี้จาก กรุงเทพฯ ไป ฮองกง อัตราค่าธรรมเนียม กก. ละ 20 บาท จะต้องชำระค่าธรรมเนียมเท่าใด

วิธีคำนวณน้ำหนักปริมาตร (VOLUME WEIGHT) คือรวมน้ำหนักของกล่องหรือหีบห่อบรรจุสินค้า

น้ำหนักปริมาตร = จำนวนสินค้า x ขนาดของสินค้า

$$\frac{6,000 \text{ ลูกบาศก์ ซม.}}{6,000}$$

$$= \frac{5 \times (100 \times 80 \times 90)}{6,000}$$

$$= 6,000$$

*6,000 คือ ค่ากำหนดเป็นมาตรฐานในการคำนวณสำหรับการขนส่งทางอากาศ

น้ำหนักปริมาตร = **600 กก.**

เมื่อเปรียบเทียบกับน้ำหนักรวมที่ชั่งได้ (460) ซึ่งต่ำกว่า

ดังนั้นให้นำน้ำหนักปริมาตรมาคูณกับอัตราค่าธรรมเนียม

จะต้องชำระค่าธรรมเนียม = 12,000 บาท (600 x 20)

การชำระค่าธรรมเนียม

ผู้ส่งออกสินค้าสามารถชำระค่าธรรมเนียมได้ 2 วิธี

1. ชำระ ณ ต้นทาง ผู้ส่งเป็นผู้ชำระ

2. ชำระ ณ ปลายทาง ผู้รับเป็นผู้ชำระ

การชำระด้วยวิธีใดนั้น ต้องดูระเบียบข้อบังคับของประเทศปลายทาง หรือของ

สายการบิน เช่น รัฐบาล เนปาล พม่า ศรีลังกา จะต้องชำระ ณ ต้นทางเท่านั้น เป็นต้น